ARREST VAN HET HOF (Eerste kamer)
15 januari 1985 *

In zaak 266/83,

Euridiki Samara, ambtenaar van de Commissie van de Europese Gemeenschappen, wonende te Strassen, vertegenwoordigd door V. Biel, advocaat te Luxemburg, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg te diens kantore, Rue des Glacis 18 A,

verzoekster,

tegen

Commissie van de Europese Gemeenschappen, vertegenwoordigd door haar juridisch adviseur D. Gouloussis als gemachtigde, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg bij M. Beschel, lid van haar juridische dienst, Bâtiment Jean Monnet, Kirchberg,

verweerster,

betreffende een beroep tot nietigverklaring van de weigering van de Commissie, verzoeksters indeling na deelneming aan een algemeen vergelijkend onderzoek te herzien,

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE (Eerste kamer),

samengesteld als volgt: G. Bosco, kamerpresident, A. O'Keeffe en T. Koopmans, rechters,

advocaat-generaal: Sir Gordon Slynn
griffier: J. A. Pompe, adjunct-griffier

het navolgende

* Procestaal: Frans.

ARREST

De feiten

De feiten, het procesverloop en de conclusies, middelen en argumenten van partijen kunnen worden samengevat als volgt:

1. De feiten en het procesverloop

Euridiki Samara, van Griekse nationaliteit, slaagde voor een algemeen vergelijkend onderzoek van de Raad van de Europese Gemeenschappen en werd bij besluit van 3 december 1981 aangesteld als ambtenaar op proef in de rang C5, derde salaristrap. Bij besluit van 22 december 1981 werd zij, eveneens als ambtenaar op proef in de rang C5, derde salaristrap, overgeplaatst naar de Commissie te Luxemburg. Per 1 juni 1982 werd zij in vaste dienst aangesteld en, na te hebben deelgenomen aan een algemeen vergelijkend onderzoek waarin zij als eerste eindigde, werd zij tegen het einde van dat jaar aangesteld in de rang C3, eerste salaristrap.

De kandidaten die als tweede en derde waren geëindigd voor genoemd vergelijkend onderzoek, waren geen gemeenschapsambtenaren. Zij werden op grond van hun beroepservaring aangesteld in de rang C3, tweede respectievelijk derde salaristrap. Van oordeel dat haar 17 jaar beroepservaring die van de twee andere kandidaten ver overtrof, verzocht Samara het tot aanstelling bevoegde gezag op 26 januari 1983 om herziening van haar indeling, opdat rekening zou worden gehouden met haar volledige beroepservaring. Bij besluit van 16 februari 1983 werd dit verzoek afgewezen met de mededeling, dat de indeling van Samara in de rang C3, eerste salaristrap, een juiste toepassing vormt van artikel 46 Ambtenarenstatuut, daar zij reeds vóór haar slagen voor het vergelijkend onderzoek ambtenaar in vaste dienst in de rang C5 was.

Op 26 april 1983 diende Samara krachtens artikel 90, lid 2, Ambtenarenstatuut een klacht bij de Commissie in. Deze werd afgewezen bij besluit van 5 augustus 1983, dat haar op 13 september daaropvolgend werd meegedeeld.

Bij verzoekschrift, ingeschreven ter griffie van het Hof op 28 november 1983, heeft verzoekster tegen het besluit van 5 augustus 1983 houdende afwijzing van haar klacht, het onderhavige beroep ingesteld.

Het Hof (Eerste kamer) heeft, op rapport van de rechter-rapporteur en gehoord de advocaat-generaal, besloten zonder instructie tot de mondelinge behandeling over te gaan.

2. Conclusies van partijen

Verzoeker concludeert dat het den Hove behage:

1) de afwijzing van haar klacht nietig te verklaren;

2) te verstaan dat verzoekster moet worden geacht te zijn aangeworven in de zin van de artikelen 29 tot en met 32 Ambtenarenstatuut, en dat artikel 46 Ambtenarenstatuut in casu derhalve niet van toepassing is;

3) de zaak te verwijzen naar het tot aanstelling bevoegd gezag voor tenuitvoerlegging van het te wijzen arrest;

4) verweerster te verwijzen in de kosten van het geding.

Verweerster concludeert dat het den Hove behage:

1) het beroep ongegrond te verklaren;

2) verzoekster te verwijzen in de kosten van het geding.

3. Middelen en argumenten van partijen

Verzoekster meent dat zij, gelet op haar beroepservaring, krachtens artikel 32, tweede alinea, Ambtenarenstatuut, bij haar aanstelling in 1982 in de rang C3, derde salaristrap, had moeten worden ingedeeld. De voornaamste middelen die zij tegen het bestreden besluit aanvoert, zijn ontleend aan schending van de artikelen 32, 45 en 46 Ambtenarenstatuut, van het gelijkheidsbeginsel, van het beginsel van behoorlijk bestuur alsmede van artikel 5, lid 3, Ambtenarenstatuut.

Volgens de *Commissie* zijn deze middelen alle ongegrond.

Schending van de artikelen 32, 45 en 46 Ambtenarenstatuut

Verzoekster is van oordeel dat haar aanstelling in de rang C3, eerste salaristrap, na te hebben deelgenomen aan een algemeen vergelijkend onderzoek, een aanwerving is vallende onder artikel 32 Ambtenarenstatuut, en niet een bevordering in de zin van de artikelen 45 en 46 Ambtenarenstatuut. Tot staving van haar betoog stelt zij vooreerst, dat zij niet van de rang C5 naar de rang C3 had kunnen worden bevorderd, daar bevordering alleen naar de eerstvolgende hogere rang kan plaatsvinden en zij destijds niet beschikte over de in artikel 45 vereiste anciënniteit voor een bevordering. Artikel 46 is alleen van toepassing op ambtenaren die in een hogere rang worden aangesteld, en geldt niet voor ambtenaren die, na deelneming aan een algemeen vergelijkend onderzoek, een post aangeboden krijgen die twee of meer rangen hoger is dan hun vorige. In dit verband verwijst verzoekster naar de conclusie van advocaat-generaal Reischl in zaak 176/83 (Van Belle, Jurispr. 1974, blz. 1361), waarin deze een ruime uitlegging geeft van het begrip „aanwerving", dat

„in feite niet eng moet worden opgevat in de zin van aanstelling tot ambtenaar, van externe aanwerving, doch veeleer een algemene term is die welverstaan alle mogelijke wijzen van voorziening in een ambt omvat".

De risico's en ongemakken van een algemeen vergelijkend onderzoek alsmede het feit, dat de geslaagden voor een dergelijk vergelijkend onderzoek worden aangewezen door een jury, overeenkomstig het bepaalde in bijlage III bij het Statuut, zijn volgens verzoekster een reden te meer om haar geval te onderscheiden van een bevordering.

De *Commissie* antwoordt, dat verzoeksters aanstelling in de rang C3 niet als een aanwerving is aan te merken. Verzoekster is sinds 1 december 1981 statutair met haar verbonden. Aangezien de artikelen 31 en 32 Ambtenarenstatuut in de loopbaan van een ambtenaar maar één keer kunnen worden toegepast, is een latere wijziging van die band, met name een verbetering van de administratieve positie, niet als een aanwerving aan te merken.

De Commissie vervolgt, dat de artikelen 45 en 46 Ambtenarenstatuut niet uitsluiten, dat verzoekster *in een hogere rang* (en niet in dè hogere rang) wordt aangesteld na te zijn geslaagd voor een algemeen vergelijkend onderzoek. Blijkens de betrokken bepalin-

gen gaat het tot aanstelling bevoegd gezag over tot bevordering, indien een ambtenaar voor een algemeen vergelijkend onderzoek is geslaagd, hetgeen in beginsel een verdienste is in de zin van artikel 45, lid 1, derde volzin. Voorts is in die bepalingen, inzonderheid artikel 46, eerste alinea, ondubbelzinnig voorzien in de mogelijkheid van bevordering naar „een" hogere rang.

De Commissie maakt een onderscheid tussen twee soorten bevorderingen; de „bevordering stricto sensu" op grond van artikel 45, lid 1, houdende bevordering *naar de hogere rang* van de categorie waartoe de betrokken ambtenaar behoort, en de „bevordering sensu lato" in de zin van de artikelen 45 en 46, houdende bevordering *naar een hogere rang* na te zijn geslaagd voor een algemeen vergelijkend onderzoek.

Tenslotte stelt de Commissie, dat verzoekster niet kan steunen op de conclusie van advocaat-generaal Reischl in vorengenoemde zaak 176/73. In die zaak ging het om de vraag, of de buitengewone procedure van artikel 29, lid 2, Ambtenarenstatuut ook geldt voor kandidaten die al ambtenaar zijn. Tegen die achtergrond heeft advocaat-generaal Reischl een ruime uitlegging van het begrip „aanwerving" bepleit.

In *repliek* antwoordt *verzoekster,* dat het onderscheid dat de Commissie maakt tussen bevorderingen „stricto sensu" en bevorderingen „lato sensu", geen steun vindt in het statuut, dat maar één bevordering — die van artikel 45 — kent; een bevordering naar twee rangen hoger bestaat niet.

In *dupliek* herhaalt de *Commissie,* dat haar standpunt dat verzoekster werd bevorderd, logisch aansluit bij de betrokken bepalingen, inzonderheid artikel 46, dat juist verwijst naar het geval van verzoekster, die na een algemeen vergelijkend onderzoek niet in „de", maar in „een" hogere rang werd aangesteld.

Schending van het gelijkheidsbeginsel

Volgens *verzoekster* moeten alle kandidaten voor een vergelijkend onderzoek, ongeacht of zij al dan niet reeds gemeenschapsambtenaar zijn, volgens dezelfde criteria worden ingedeeld. In casu werden twee kandidaten van buiten, die minder beroepservaring konden doen gelden dan verzoekster, gunstiger ingedeeld. Het zou absurd zijn, een kandidaat die reeds voor een gemeenschapsinstelling heeft gewerkt aldus ongunstiger te behandelen dan personen die nog niet hebben bijgedragen tot de verwezenlijking van de Europese zaak.

Volgens de *Commissie* is het beginsel van gelijke behandeling in casu niet in het geding. Dit beginsel geldt slechts ten overstaan van ambtenaren in de rang C, die samen met verzoekster zijn aangeworven, maar niet ten overstaan van twee kandidaten van buiten de instellingen, die aan hetzelfde vergelijkend onderzoek hebben deelgenomen. Het gelijkheidsbeginsel vereist dat alle kandidaten voor een vergelijkend onderzoek op gelijke wijze worden getest en beoordeeld. Voor de indeling van de geslaagde kandidaten gelden evenwel andere regels. Verzoeksters deelneming aan een vergelijkend onderzoek nam niet weg, dat zij nog steeds ambtenaar van de Commissie was. Haar aanstelling in een hogere rang valt derhalve onder artikel 46 Ambtenarenstatuut, terwijl op de aanstelling van de overige — externe — geslaagden, artikel 32 van toepassing is.

Schending van het beginsel van behoorlijk bestuur

Volgens *verzoekster* heeft verweerster het beginsel van behoorlijk bestuur geschonden, door niet alle elementen in aanmerking te nemen die tot een redelijke beslissing konden leiden. Voor een billijke indeling had verweerster rekening moeten houden met de beroepservaring van alle betrokkenen, die van verzoekster inbegrepen.

De *Commissie* is het ermee eens, dat volgens het door verzoekster ingeroepen beginsel rekening moet worden gehouden met alle gegevens die tot een redelijke besluitvorming kunnen leiden, maar voegt daaraan toe, dat zulks in overeenstemming met de relevante rechtsvoorschriften dient te geschieden. In verzoeksters geval staan deze voorschriften, inzonderheid artikel 46 Ambtenarenstatuut, er evenwel aan in de weg, dat voor haar indeling rekening wordt gehouden met vroegere beroepservaring.

Schending van artikel 5, lid 3, Ambtenarenstatuut

Verzoekster onderstreept, dat ambtenaren die tot een zelfde categorie of groep behoren, volgens artikel 5, lid 3, Ambtenarenstatuut aan dezelfde bepalingen met betrekking tot aanwerving en loopbaan zijn onderworpen. Het betreft hier een fundamenteel beginsel, dat niet opzij kan worden gezet door een andere statutaire bepaling als artikel 46, dat, toegepast op verzoeksters geval, haar niet dezelfde loopbaan waarborgt als de andere twee kandidaten die aan hetzelfde vergelijkend onderzoek hebben deelgenomen.

Volgens de *Commissie* draagt het onderscheid tussen fundamentele en andere bepalingen niet bij tot een oplossing van het onderhavige probleem. Het gaat veeleer om de vraag, of bij verzoeksters indeling het gelijkheidsbeginsel werd gerespecteerd. Uit de opmerkingen van de Commissie in verband met verzoeksters tweede middel blijkt, dat deze vraag bevestigend moet worden beantwoord.

4. Mondelinge behandeling

Ter terechtzitting van 25 oktober 1984 zijn partijen in hun mondelinge opmerkingen gehoord.

De advocaat-generaal heeft ter terechtzitting van 29 november 1984 conclusie genomen.

In rechte

1 Bij verzoekschrift, neergelegd ter griffie van het Hof op 28 november 1983, heeft Euridiki Samara, ambtenaar van de Commissie van de Europese Gemeenschappen, beroep ingesteld tot nietigverklaring van het besluit van de Commissie van 16 februari 1983, waarin deze heeft geweigerd om verzoeksters indeling in salaristrap te herzien zoals die was neergelegd in het besluit van 21 december 1982, houdende aanstelling van verzoekster als secretaresse/stenotypiste in de rang C3, eerste salaristrap, bij het directoraat-generaal Personeelszaken en algemeen beheer.

2 Blijkens het dossier werd verzoekster bij besluit van 3 december 1981 met ingang van 1 december 1981 aangesteld als ambtenaar op proef bij het secretariaat-generaal van de Raad, in de hoedanigheid van typiste van de rang C5, derde salaristrap. Bij besluit van 22 december 1981 werd zij, eveneens met ingang van 1 december 1981, naar de Commissie overgeplaatst. Per 1 juni 1982 werd zij in vaste dienst aangesteld. Na deelneming aan algemeen vergelijkend onderzoek COM/C/365 werd zij aangesteld op haar huidige post in de rang C3, eerste salaristrap.

3 Op 26 januari 1983 verzocht Samara om herziening van de haar toegekende salaristrap, opdat rekening zou worden gehouden met haar volledige relevante beroepservaring. Dit verzoek werd bij besluit van 16 februari 1983 afgewezen. Tegen dit afwijzend besluit diende verzoekster op 26 april 1983 een klacht in, die de Commissie eveneens afwees.

4 Het geding heeft betrekking op verzoeksters indeling in salaristrap. Verzoekster meent dat zij, gelet op haar vóór haar indiensttreding opgedane beroepservaring, krachtens artikel 32, tweede alinea, Ambtenarenstatuut — betreffende de indeling in salaristrap van de aangestelde ambtenaar — in een hogere salaristrap van de rang C3 had moeten worden ingedeeld.

5 Ter ondersteuning van haar aanspraak voert verzoekster aan, dat zij als eerste is geëindigd voor algemeen vergelijkend onderzoek COM/C/365 en dat zij 17 jaar beroepservaring vóór haar indiensttreding bij de Gemeenschappen kan doen gelden, terwijl haar zuster Kalliopi Samara, tweede voor hetzelfde vergelijkend onderzoek, met veel minder beroepservaring, in de tweede salaristrap van rang C3 is aangesteld, en de sollicitante die derde is geworden, zelfs in salaristrap 3 van die rang.

6 De Commissie betwist de feiten niet. Zij is evenwel van oordeel, dat verzoeksters aanstelling in de rang C3 niet, zoals deze stelt, een aanwerving was als bedoeld in artikel 27 Ambtenarenstatuut, daar verzoekster ten tijde van haar deelneming aan vergelijkend onderzoek COM/C/365 reeds statutair met de Commissie was verbonden. Een dergelijke band zou eraan in de weg staan, dat een verbetering van

verzoeksters positie wordt gelijkgesteld met een aanstelling waarop artikel 32 Ambtenarenstatuut van toepassing is. Men zou hier staan voor een bevordering in de zin van de artikelen 45 en 46 Ambtenarenstatuut, zo niet een aanstelling die is aan te merken als een bevordering sensu latu en waarop artikel 46 van toepassing is. Rechtens zou het tot aanstelling bevoegd gezag in deze situatie niet vrijstaan, een hogere salaristrap in de verkregen rang toe te kennen.

7 Verzoeksters middelen zijn ontleend aan schending van het Ambtenarenstatuut, inzonderheid de artikelen 27, 31, 32, 45 en 46, schending van het discriminatieverbod en van het gelijkheidsbeginsel, schending van het beginsel van behoorlijk bestuur alsook schending van artikel 5, lid 3, Ambtenarenstatuut, een fundamentele regel, aldus verzoekster, waarin het beginsel is neergelegd dat voor ambtenaren dezelfde bepalingen gelden met betrekking tot aanwerving en loopbaan.

8 Bij het onderzoek van deze middelen moet eerst worden uitgemaakt welke bepalingen op een geval als het onderhavige van toepassing zijn. Indien de aanstelling een aanwerving is, kan het tot aanstelling bevoegd gezag, ten einde rekening te houden met de opleiding en bijzondere beroepservaring van de betrokkene, hem een salarisanciënniteit in zijn rang toekennen die niet meer dan twee salaristrappen mag bedragen (artikel 32, tweede alinea, Ambtenarenstatuut). Indien de aanstelling evenwel door de bepalingen inzake bevordering wordt beheerst, krijgt de in een hogere rang aangestelde ambtenaar een theoretische salaristrap die gelijk is aan of onmiddellijk hoger ligt dan de in zijn oude rang bereikte theoretische salaristrap, vermeerderd met het bedrag van de tweejaarlijkse salarisverhoging in zijn nieuwe rang (artikel 46, eerste alinea).

9 De Commissie is het ermee eens, dat de artikelen 45 en 46 Ambtenarenstatuut niet rechtstreeks op verzoekster van toepassing zijn, nu zij niet na een bevorderingsprocedure als bedoeld in artikel 45, maar na een algemeen vergelijkend onderzoek is aangesteld. Uitgangspunt van de betrokken bepalingen zou evenwel zijn, dat de positie van een personeelslid dat in het ambtenarenkorps van de Gemeenschappen is opgenomen, door de artikelen betreffende de loopbaan van de ambtenaar wordt beheerst. Zo zou de vóór de indiensttreding opgedane beroepservaring in aanmerking worden genomen bij de eerste aanstelling als ambtenaar, maar geen invloed

meer hebben op een latere aanstelling. Op een geval als dat van verzoekster, die reeds ambtenaar was en die in een hogere rang werd ingedeeld na te zijn geslaagd voor een vergelijkend onderzoek, zouden derhalve de bepalingen inzake bevorderingen van toepassing zijn.

10 Tegen deze zienswijze voert verzoekster twee bezwaren aan. Vooreerst zou uit artikel 29 blijken, dat een algemeen vergelijkend onderzoek de normale statutaire aanwervingsprocedure is, en zouden derhalve de aanstellingen van de geslaagden voor een dergelijk vergelijkend onderzoek, als aanwervingen zijn aan te merken. Zo dit anders ware, zouden niettemin artikel 5 Ambtenarenstatuut en het gelijkheidsbeginsel de Commissie verplichten, alle kandidaten voor een vergelijkend onderzoek gelijk te behandelen.

11 In dit verband zij erop gewezen, dat het uiteenlopen van de regelingen inzake de indeling in salaristrap bij aanwerving respectievelijk bevordering zijn verklaring vindt in de respectieve doelstellingen van de artikelen 32 en 46 Ambtenarenstatuut. In het eerste geval gaat het om een personeelslid dat in dienst treedt van de Gemeenschappen en met wiens opleiding en vroegere beroepservaring in vrij beperkte mate rekening kan worden gehouden; artikel 46 heeft voornamelijk tot doel, tijdens het normale verloop van de loopbaan van een ambtenaar een zo groot mogelijke continuïteit in de ontwikkeling van zijn anciënniteit te verzekeren.

12 Hieruit volgt dat, in een geval als het onderhavige, toepassing van de bepalingen inzake bevorderingen het tot aanstelling bevoegde gezag vóór alles zou verplichten, ambtenaren die geslaagd zijn voor een vergelijkend onderzoek en andere ambtenaren gelijk te behandelen, terwijl het bij toepassing van de bepalingen inzake aanwervingen veeleer een gelijke behandeling zou moeten verzekeren van alle geslaagden voor een algemeen vergelijkend onderzoek, of zij reeds ambtenaar zijn of niet.

13 In beide gevallen moeten de relevante bepalingen analogisch worden toegepast, daar het Statuut geen regeling kent voor de indeling in salaristrap van een ambtenaar, die op grond van een algemeen vergelijkend onderzoek in een ander ambt wordt aangesteld. Een dergelijke aanstelling verloopt niet volgens de statutaire

procedures voor de bevordering van ambtenaren, en kan evenmin worden aangemerkt als een aanwerving sensu strictu, aangezien de betrokken ambtenaar reeds eerder is aangeworven.

14 De weigering van de Commissie, om bij verzoeksters aanstelling in haar nieuwe ambt rekening te houden met haar vroegere beroepservaring en de omstandigheid dat zij als eerste eindigde voor het vergelijkend onderzoek, zulks op grond dat artikel 46 niet voorziet in toekenning van een salarisanciënniteit, moet binnen deze onduidelijke context worden beoordeeld.

15 Blijkens een onderzoek van de feiten had de Commissie de criteria van artikel 32 moeten toepassen, daar verzoeksters aanstelling in haar nieuwe ambt geen deel uitmaakte van de normale ontwikkeling van haar loopbaan. De verschillen tussen de functie van typiste die zij als ambtenaar in de rang C5 bekleedde en die van secretaresse/stenotypiste waarin zij nadien is aangesteld, vormen voor haar een reden om haar vroegere ervaring op laatstgenoemd gebied in te roepen. Door kort na haar indiensttreding deel te nemen aan een algemeen vergelijkend onderzoek, bevond zij zich voorts veeleer in rechtstreekse concurrentie met kandidaten van buiten de gemeenschapsinstellingen, dan met collega's die in aanmerking kwamen voor bevordering. In dergelijke omstandigheden moet voorrang worden gegeven aan het beginsel, dat alle deelnemers aan een vergelijkend onderzoek gelijk moeten worden behandeld.

16 Hieruit volgt, dat de Commissie verzoeksters indeling in de rang C3, eerste salaristrap, niet met een beroep op artikel 46 Ambtenarenstatuut kon rechtvaardigen. Het bestreden besluit moet derhalve nietig worden verklaard.

17 De Commissie zal verzoeksters situatie moeten herzien met toepassing van de criteria van artikel 32 Ambtenarenstatuut.

Kosten

18 Ingevolge artikel 69, lid 2, van het Reglement voor de procesvoering moet de in het ongelijk gestelde partij in de kosten worden verwezen.

HET HOF VAN JUSTITIE (Eerste kamer),

rechtdoende:

1) **Verklaart nietig het besluit van de Commissie van 16 februari 1983 houdende weigering om verzoeksters indeling in salaristrap te herzien, alsmede het besluit van de Commissie van 5 augustus 1983 houdende afwijzing van verzoeksters klacht.**

2) **Verwijst de Commissie in de kosten van het geding.**

Bosco O'Keeffe Koopmans

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op 15 januari 1985.

De griffier
P. Heim

De president van de Eerste kamer
G. Bosco